

Krigen øker i omfang: Flukt og fortvilelse i Sri Lanka

Humanitært dilemma

Sri Lanka har vært rammet av intern konflikt i 25 år. I de fleste av disse årene har det foregått krigshandlinger på den nordlige delen av øya. Generasjoner av ungdom har aldri opplevd annet en krig, og de menneskelige, sosiale, moralske og økonomiske kostnadene som følge av konflikten er store.

Det har opp gjennom årene vært ulike "tøversperioder" og forsøk på forsoning og fredsforhandlinger. Størst optimisme var det knyttet til våpenhvileavtalen som ble inngått mellom LTTE (tamiltigrerne) og regjeringen i april 2002. Optimismen varte imidlertid ikke lenge, og i løpet av et par, tre år opplevde man brudd på avtalen, som senere eskalerte til rene krigshandlinger, først i det små og seinere i større skala. Våpenhvileavtalen ble først formelt opphevet i januar i år.

Siden da har regjeringshæren økt trykket mot områdene kontrollert av LTTE, det såkalte Vanni-området. Strategien har vært å knuse LTTE og løse konflikten militært. FORUT har hele tiden vært til stede for å hjelpe de titusener av sivile som har måtte flykte fra krigsområdene.

Regjeringshæren har så langt lyktes med sin strategi og flyttet frontlinjene stadig lenger inn i LTTE-kontrollert område. Sivilbefolkningen har imidlertid fått stadig mindre områder som kan betegnes som sikre, og svært mange internflyktninger befinner seg nå rundt byen Kilinochchi, LTTEs "hovedstad".

For få dager siden tilspisset situasjonen seg kraftig. Sri Lankas regjering ga beskjed om at alle internasjonale organisasjoner, inkludert FN-organisasjonene, måtte innstille arbeidet i LTTE-kontrollert område. Alle ansatte som ikke er hjemmehørende i Vanni samt alt utstyr måtte fraktes ut av området. Regjeringen kunne ikke lenger garantere for sikkerheten.

Tilbaketrekkingen er i skrivende stund i gang. Det betyr at sivilbefolkningen blir overlatt til seg selv. Med de internasjonale organisasjonene ute av området og både regjeringen og LTTE opptatt med intensivt krigføring, blir det ingen igjen til å gi sivilbefolkningen assistanse. Det er et alvorlig paradoks at i en tid hvor sivilbefolkningens behov for hjelp og beskyttelse øker, stenges rommet for å yte humanitær innsats. Selv om myndighetene formelt har ansvaret for sine innbyggers sikkerhet, smerter det oss å vite at vi ikke kan være der for sivilbefolkningen når behovene er som størst.

Morten Lønstad
generalsekretær

Ønsker du å støtte FORUT med et engangsbeløp, kan du betale inn på:

GAVEKONTO: 7874.06.61247

4 Sri Lanka: Det skal kvinner til...

6 Sri Lanka: En splittet nasjon

12 Afrika: Hyllest til baobab-treet

16 Barneaksjonen: Omis får nye venner

FORUT-nytt

Internt og eksternt informasjonsorgan for FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling. ISSN: 0808-548X

Postadresse: FORUT, Postboks 300, 2803 Gjøvik
Besøksadresse: Roald Amundsens vei 1B, 2816 Gjøvik
Telefon: 61 18 74 00, Telefaks: 61 18 74 01
E-post: forut@forut.no, Internett: www.forut.no
Eierorganisasjoner: IOGT, Juvente og IOGT-junior

I redaksjonen: Ellen Bjølseth (redaktør), Øystein Bakke, Dag Endal og Runa Heggernes.
Produksjon: Idéhuset Sandbeck, Gjøvik. Trykk: Grøset
Forsidefoto: FORUT
Redaksjonen avsluttet 23. september 2008.
Utgitt med støtte av Norad.

Fjær i hatten til FORUT

En organisasjonsgjennomgang iverksatt av Norad og utført av konsulentfirmaet Scanteam konkluderer med at FORUT er en effektiv og dyktig organisasjon.

FORUT er bare én organisasjon av mange som er blitt gjenstand for en slik gjennomgang, og Norad uttrykte på forhånd helt klart at denne gangen var de ute etter å kontrollere organisasjonene for å avdekke svikt og mangler.

Det er derfor gledelig at rapporten konkluderer med at FORUT er en liten, men stabil, fleksibel og effektiv organisasjon.

I rapportens sammendrag står det om resultatet av FORUTs arbeid:

- FORUT bruker midlene fra Norad og andre kilder på en kostnadseffektiv måte.

- FORUTs tematiske områder (helse, utdanning, ADD*, kompetanseutvikling, mikrofinans, yrkesopplæring osv) er relevante for sluttbrukerne, som ofte er fattige og sårbare barn, ungdom og kvinner.

- FORUTs prioriterte bistandsfelt er også i overensstemmelse med så vel de respektive lands egne utviklingsprioriteringer og fattigdomsstrategier som norske bistandspolitiske føringer.

- FORUT er en liten bistandsorganisasjon, men strategien med å støtte og arbeide gjennom sterke, profesjonelle, lokale partnere er et effektivt redskap for å få større gjennomslagskraft enn ved å være selvimplementerende. Partnernes betydelige innsats (se kapittel 5), deriblant ADD*-programmet, avspeiler tydelig FORUTs evne til å oppnå sine utviklingsmål.

Videre står det i rapporten: " I Norge har FORUT en liten, men stabil, fleksibel og effektiv organisasjon. FORUTs fåtallige prosjektmedarbeidere er profesjonelle, engasjerte og hardtarbeidende, men for øyeblikket er kapasiteten strukket til det ytterste... Per i dag har FORUT vært svært beskjeden i sin anmodning om midler til prosjektadministrasjonen i Norge..."

Det eneste negative var funn i Sierra Leone vedrørende svikt i administrative systemer og systemer for økonomioppfølging. Dette var knyttet

til to forhold: kontroll med dieselforbruk og føring av kjørebøker, samt dårlige rutiner ved innhenting av anbud. FORUT Sierra Leone har tatt tak i kritikken og innført skjerpede rutiner for økonomioppfølging.

- Administrasjonen er svært fornøyd med resultatet av organisasjonsgjennomgangen, sier generalsekretær Morten Lønstad. - Rapporten slår flere ganger fast at FORUT er forsiktig med bruken av administrasjonsressurser og at organisasjonen er presset på grunn av for mange arbeidsoppgaver på for få hoder. Dette er noe vi vil ta opp i de forestående forhandlingene om ny samarbeidsavtale med Norad i håp om å få til en økning i bevilgningen. Det er uansett hyggelig å få bekreftet at FORUT er en ryddig, oversiktlig og ansvarlig organisasjon med hardt arbeidende medarbeidere, avslutter Lønstad smilende.

* ADD = Alcohol and Drugs in Development – FORUTs program for integrering av rusforebyggende tiltak i utviklingssamarbeidet.

Det skal kvinner til

Det er første gang de møtes. På Pascal, midt i business-Oslos livligste lunsjmiljø rekker Ranveig Tveitnes (44) og Sajani Ranatunge (38) hverandre hånden og hilser i et fast grep mens de smiler prøvende til hverandre. I de neste par årene skal de to kvinnene samarbeide tett i toppledelsen av den videre utviklingen i FORUTs hjelpe- og oppbyggingsarbeid på det borgerkrigsrammede Sri Lanka.

Tekst og foto: Anne Hoff Backe

Ranveig Tveitnes, blond, direkte og frisk som en fjellvind, Sajani Ranatunge, mørk, høflig imøtekommende, med humoren og latteren stadig på lur. De er vel kanskje motpoler med sine forskjellige livserfaringer og kulturbakgrunn. Men nei, her ved lunsjbordet på Pascal har de ingen problemer med å finne tonen. De er opptatt av de samme tingene, de har den samme motivasjonen og de har en sterk tro på at ethvert menneskes innsats for å hjelpe der det trengs, gjør en forskjell.

Det er aldri nytteløst, nikker de enig til hverandre. Selv om skoler, barnehager og hjem blir rasert av en tsunami, av en bombe eller en granat, så er allikevel noen frø sådd. Det vil alltid være grobunn for videre liv. Man må aldri gi opp.

Ranveig Tveitnes er sitrende entusiastisk og spent på sitt nye liv med FORUT. Drømmen har vært der hele, idealismen også, og i 2001 fikk den utløp i et 14 måneders engasjement for det Norsk Fredskorps i Johannesburg i Sør-Afrika. I 2003 var hun tilbake, denne gang i et oppdrag for Norges Boligbyggelag for å bygge opp boligselskaper etter norsk mønster.

- Men det er økonomi og eiendom, administrasjon og internasjonal business jeg egentlig kan. Etter en helhjertet innsats i Den Norske Totalavholdsforenings ungdomsavdeling, kom jeg etter hvert inn som økonom i boligbransjen, og syntes jeg fikk utløp for en liten flik av idealismen min da jeg i 2006 ble leder for eiendomsseksjonen i Norges Røde Kors. Men at jeg nå har fått denne utfordringen til å lede FORUTs hjelpearbeid på Sri Lanka, ser jeg på som mitt mest spennende livsprosjekt. Hvis jeg, med min fagkunnskap om økonomi og ledelse kan være med og effektivisere FORUTs humanitære arbeid på Sri Lanka, synes jeg det må være den best tenkelige bruk av min kompetanse, sier Ranveig.

- Du skal jo inn i en krigssone. Bomber, granatregn, kontrollposter, gerilja og væpnede soldater hører med til dagliglivet. Er du ikke redd?

- Mulig det er blåøyd, men jeg er faktisk ikke det. Jeg reiser alene, uten familie. Jeg har bare meg selv å ta

Foto: FORUT

- Utfordringen å være leder for FORUTs hjelpearbeid på Sri Lanka, ser jeg på som mitt mest spennende livsprosjekt, sier Ranveig Tveitnes. I oktober er hun på plass som FORUTs stedlige representant.

- Risikofritt er det ikke å drive hjelpearbeid på Sri Lanka nå, men hjelpen er mer nødvendig enn noen gang, sier Sajani Ranatunge.

Ranveig Tveitnes og Sajani Ranatunge er skjønt enige om en ting: Det er aldri nytteløst å hjelpe. Nå gleder de seg til å samarbeide om FORUTs hjelpearbeid på Sri Lanka.

ansvar for, og dette gir en enorm frihetsfølelse. Jeg synes det er rett og slett et privilegium å få lov til å bruke krefter og energi på et arbeidsfelt jeg brenner for. Men selvsagt, jeg gruer meg også. Jeg vet så altfor lite om Sri Lanka, om kulturen, historien, menneskene, og jeg føler meg ydmyk overfor de som har jobbet for FORUT på Sri Lanka i mange år. Du vil hjelpe meg med det, vil du ikke, Sajani?

Blikket går spørrende mot Sajani. Og hun nikker og smiler. For Sajani Ranatunge, singaleser og jurist, har kunnskapen om og kjærligheten til sitt hjemland langt inn i sine trevler. Med sine 38 år har hun levd mesteparten av sitt liv i borgerkrig. Den 25 år lange konflikten er ennå langt fra sin løsning. Nå tyr regjeringen til militær opptapping for å knuse de tamilske tigrenes geriljavirksomhet, og som alltid er det sivilbefolkningen som får lide.

- Behovet for hjelp både på tamilsk og singalesisk side er mer prekært enn noensinne. Samtidig får humanitære hjelpeorganisasjoner stadig vanskeligere arbeidsforhold, sier Sajani. Mer enn en gang har hun vært med på å levere hjelpesendinger i krigssoner. - Vi tar våre sikkerhetshensyn, men risikofritt er det ikke å drive hjelpearbeid på Sri Lanka nå. FORUT er en respektert humanitær organisasjon. Myndighetene vet at vi arbeider langsiktig og på tvers av etniske og religiøse skillelinjer. Likevel er det blitt stadig vanskeligere å jobbe i felten, etter at våpenhvilen ble brutt i januar. Antall internflyktninger stiger stadig, og

i mange områder er hjelpearbeidet gått over fra en stabil gjenoppbyggings situasjon til en mer utrygg og krisepreget nødhjelpssituasjon, sier Sajani.

Hun er vokst opp med borgerkrig, og føler ingen trang til å dramatisere.

- Vi lever jo ikke i konstant livsfare. Dagliglivet går sin gang, og bombetruslene er blitt noe som henger over oss som potensielle naturkatastrofer. Blir du eller dine nærmeste ikke rammet, er det lett å distansere seg fra hele konflikten. For meg var det samvittigheten min som gjorde opprør til slutt. Jeg kunne ikke leve midt oppe i det uten å prøve å gjøre noe med det. Som hjelpearbeider føler du krigen og ser dens grusomheter.

Sajani Ranatunge kunne ha levd et bekvemt og beskyttet liv i Colombo som advokat. I likhet med sin far, bestefar og sine onkler og tanter valgte hun å studere jus og hadde sin første jobb som advokatfullmektig i et velrenommert advokatfirma som drev med sivilrett.

Så kom tsunamien, og brått syntes det umulig for Sajani å drive med finjus og juridiske spissfindigheter.

- Jeg fikk en stilling i Verdensbanken, og var deretter med på å ordne hjelpeforsyninger og gjenoppbygging etter tsunamien herjinger. Slik kom jeg i kontakt med FORUT. En dag, det er vel to og et halvt år siden nå, ble jeg invitert til en uformell liten prat på kontoret til Terje Heggernes, FORUTs stedlige representant. Før

jeg visste ordet av det var jeg ansatt i FORUT. Det var kanskje ikke den yrkeskarrieren min far hadde håpet på for meg, men selv føler jeg dette som noe av det viktigste jeg kan gjøre her i livet. Jeg liker utfordringen, jeg vet at det arbeidet vi utfører gjør en forskjell for mange fortvilte familier. En gang vil dette byggende hjelpearbeidet være med og legge grunnlaget for fred i mitt land, sier Sajani. Etter 14 dagers møtevirksomhet i Sverige og Norge, er Sajani Ranatunge på vei tilbake til Colombo og borgerkrigen. Her skal hun legge forholdene til rette for den nye stedlige representanten fra Norge og forberede de 170 ansatte til å møte sin nye sjef.

- Du vil bli vel tatt i mot. Alle som jobber med oss i håpet om å få til gode oppvekstvilkår og et fredelig og stabilt samfunn, er velkomne hos oss, sier hun til Ranveig Tveitnes.

At det nå for første gang er to kvinner i toppledelsen av FORUT på Sri Lanka, kommer ikke til å vekke mange reaksjoner, tror Sajani. Sri Lanka var tidlig ute både med kvinnelig president og statsminister, og kvinnene er på sterk frammarsj innen yrkesliv og utdanning. De to topplederne er i alle fall enige om en ting – hjelpearbeidet på Sri Lanka skal føres videre etter de samme retningslinjer som tidligere. Nemlig å hjelpe der det trengs mest, krig eller ikke krig.

En splittet nasjon

“A house divided against itself cannot stand”, sa Abraham Lincoln i sin berømte tale fra 1853 om kampen om slaveriet i USA. Betydningen er omtrent: en splittet nasjon vil ikke overleve.

Av Ellen Bjølseth

Sri Lanka er i en slik ulykkelig situasjon, sterkt preget av den verste splittelse et land kan komme ut for - borgerkrig. I femogtyve år har landet levd med krig eller krigslignende tilstander. Opp gjennom årene har livet gått som normalt for store deler av befolkningen i den sørlige delen av øya, mens konflikten gang på gang har blusset opp og roet seg ned igjen i nord og øst, uten at det er kommet til noen endelig løsning. Selv om regjeringen nå mener at en militær seier er innen rekkevidde, så er det et åpent spørsmål om seieren vil kunne brukes til å samle huset Sri Lanka. Dette er en dypt splittet nasjon. Selv etter en avslutning av konflikt, tar det mange, mange år før sårene gror når bror har stått mot bror, søster mot søster.

Regjeringen har nå satt inn et voldsomt støt for å få has på LTTE, de tamilske tigrene, som hittil har kontrollert områder nord i Sri Lanka. Det pågår en veldig offensiv i Vanni-området, og LTTE er på vikende front. Midt i september fikk alle de internasjonale humanitære organisasjonene med FN i spissen beskjed om å forlate Vanni-området, fordi myndighetene ikke lengre kunne garantere for deres sikkerhet. Evakueringen innebærer at sivilbefolkningen er fratatt den bistanden disse organisasjonene har gitt dem gjennom mange år. Utmarsjordren gjelder utenlandske statsborgere og srilankere som ikke er hjemmehørende i Vanni. Direktivet fra forsvarsdepartementet gjelder også utførsel av alt utstyr og materiell som har noen verdi. Dette omfatter biler, maskiner, kommunikasjonsutstyr og datamaskiner.

FORUT, som er den eneste norske organisasjonen i Vanni, har 35 lokalt ansatte som fortsatt ønsker å bli igjen i området. Fredag den 19. september gikk den siste konvoien med internasjonale organisasjoner ut av området. De av FORUTs ansatte som ikke kunne eller ville reise ut, vil bistå regjeringens sivilrepresentant inntil normal humanitærhjelp kan komme i gang igjen.

Fortvilet humanitær situasjon

I mellomtiden forsøker sivilbefolkningen å flykte unna kampene så godt de kan. Det ser ut til at de fleste drar østover. Det betyr at mange forlater åkrene sine akkurat når innhøstingen skulle foregå, og om ikke lenge setter regntiden inn. Matforsyninger utenfra kan bli eneste løsning i tiden som kommer. De humanitære organisasjonene opererer imens fra kontorer i Vavuniya by, som ligger sør for det krigsherjede området. Her blir flyktninger som har klart å komme seg ut tatt hånd om, og ny innsats for befolkningen i Vanni forberedes til den tid kommer at det igjen blir mulig å yte assistanse der.

I de sørlige delene av Sri Lanka har livet vært forholdsvis normalt i alle årene de interne stridighetene har pågått. Landet er riktignok preget av økonomiske problemer forårsaket av konflikten, og den tidligere så lukrative turismen er hardt rammet. Likevel foregår det godt samfunnsutviklingsarbeid. Gjenoppbyggingen

etter tsunamien i 2004 er så godt som fullført, og i de tørre, fattigere distriktene helt i sør har utbedring og reparasjon av vannbassenger hatt gunstige virkninger for jordbruket. Mens det er lite FORUT kan gjøre i krigsområdene i nord akkurat nå, fortsetter innsatsen ellers i landet, og organisasjonen er klar til å gå inn igjen i Vanni så fort det lar seg gjøre for å yte helt nødvendig hjelp til en plaget befolkning.

- Vi er sterkt bekymret for sikkerheten både til egne ansatte og lokalbefolkningen i Vanni, sier FORUTs generalsekretær, Morten Lønstad, i en kommentar fra Colombo. – Selv om våre folk fortsatt er ansatt i FORUT, kan de likevel bli utsatt for rekruttering og sendt i kamp. I likhet med de andre hjelpeorganisasjonene er vi også bekymret for matvaresituasjonen. Rapporter går ut på at det bare er matlagre for 10-12 dager, og framtidige forsyninger er usikre.

FORUTs mikrofinansordninger på vei ut

Bare et år etter at Muhammad Yunus og Grameen Bank fikk Nobels fredspris for sin innsats med å gi lån til fattige, er FORUT i ferd med å endre praksisen med spare- og lånegrupper, såkalt mikrofinansiering, i Sri Lanka. Vi spør FORUTs utenlandssjef, Ståle Stavrum, hva som er årsaken til det.

Av Ellen Bjølseth

- Det vi faktisk gjør, er å få medlemmene i våre spare- og lånegrupper til gradvis å gå over til profesjonelle mikrofinansinstitusjoner, som det nå er blitt god tilgang på i Sri Lanka. I takt med at slike långiverinstitusjoner opprettes, er det også kommet en lovenndring som krever at alle spare- og lånegrupper må sertifiseres.

- Vi kan velge enten å sørge for at en del av spare- og lånegruppene får det faglige nivået som gjør at de blir godkjent, eller at de knytter seg opp mot profesjonelle mikrofinansinstitusjoner i nærområdet. Disse er igjen knyttet opp til det ordinære banksystemet. FORUT kan på sin side benytte frigitt kapasitet til andre utviklingsoppgaver i samfunnet.

Er det OK for FORUT at dette skjer?

- Ja, svarer Stavrum, - for vi har aldri vært noen profesjonell långiver, og det er bra når også den fattige delen av befolkningen i et land får tilgang til vanlige banktjenester, selv om det skjer via spesialiserte mikrofinansordninger. I Sierra Leone fortsetter vi med egne spare- og lånegrupper, fordi de fattige der ikke har noen annen tilgang på lån uten å måtte gå til ågerkarler.

- Vår samarbeidspartner i India, APSA, har et snedig system der lånene gis gjennom det ordinære bankvesenet, men håndteres av selvhjelpsgrupper.

Hva ligger det egentlig i begrepet mikrofinans?

- Det hele går ut på at en gruppe mennesker går sammen i en gruppe, der den enkelte først må spare for deretter å kunne få lån. Lånesøknadene vurderes av gruppen, og forutsetningen er at du er i stand til å betale tilbake lånet. Låntakerne blir felles ansvarlige for lånene, og det gir i seg selv et gruppepress som bidrar til at lånene innfris. Lånetiden er som regel et år. I Sierra Leone følger de kalenderåret for at alt skal være oppgjort ved årsskiftet, så der lønner det seg å ta opp lån i januar og ikke i desember. I Sri Lanka er lånetiden et år fra den dato lånet opptas.

Hvor høy er renten på et slikt mikrolån?

- Renten er avhengig av inflasjonen, så den må altså være litt høyere enn inflasjonsraten. Ordningen må være bærekraftig, så det må være inntekter som sikrer en administrasjon, altså at man kan betale lønn osv. I

Kvinner som har deltatt i spare- og lånegrupper.

slutten av januar var for eksempel inflasjonen i Sri Lanka beregnet til 27 %, og den er stigende. Lånerenten må dekke inflasjonen og blir dermed adskillig høyere enn det vi er vant til hos oss. Likevel lønner deg seg å låne gjennom mikrofinansordninger i stedet for hos ågerkarler, som igjen tar en vesentlig høyere rente.

- Små lån kan ikke alene dra noen ut av fattigdommen, påpeker Stavrum, - men de kan gi akutt hjelp i en krisesituasjon, for eksempel sykdom, eller til å arrangere bryllup osv. Slik blir de en sikkerhetsventil for å unngå å havne i en skikkelig gjeldskrise. Når det gjelder lån til inntektsskapende virksomhet, er mikrofinanslån alene ikke nok til å komme i gang, men det kan være en god drahjelp. FORUT gir i

tillegg veiledning i form av et slags etablererkurs, der markedsføring og salg er en svært viktig faktor. Når FORUT ikke lenger står for spare- og låneordningene, vil denne formen for veiledning være hovedsatsingen for FORUT framover.

- Vi skal ikke glemme at opp gjennom årene har tusenvis av kvinner nytt godt av FORUTs tilbud om smålån. Lånene – som forutsatte sparing på forhånd - er brukt til å bedre livssituasjonen og starte egen næringsvirksomhet – i liten skala.. Dette var et tilbud det tidligere ikke har vært mulig å få noe annet sted.

Staur og matter av palmeblad tas med til neste tilfluktssted.

På flukt

- uten noe sted å flykte

Den srilankiske regjeringen har trappet opp krigføringen i de tamilske områdene nord på Sri Lanka etter at våpenhvileavtalen brøt sammen på begynnelsen av året. LTTE-stillinger utsettes stadig for angrep, og regjeringen har nå tro på en militær seier.

På grunn av krigshandlingene kan ingen reise ut av Vanni-området. Den humanitære nøden er stor, og tallet på internflyktninger nå er oppe i ca. 190 000. Mange av disse flyktningene har vært nødt til å flytte på seg gjentatte ganger ettersom kamphandlingene dekker stadig flere områder. Prisen på matvarer og andre nødvendighetsartikler har steget jevnt og trutt i det siste og gjort det ekstra vanskelig for flyktningene, som nå er helt avhengige av nødhjelp. Internflyktningene bor under trær og på skoler og må klare seg som best de kan. Hitill har det ikke vært noen direkte matkrise, for flyktningene har fått utdelt mat som mel, sukker, ris og olje. Derimot er det problemer med å få delt ut maten, fordi folk forflytter seg hele tiden.

Kamper mellom regjeringsstyrkene og LTTE (tamilgeriljaen) har økt i styrke de siste månedene. Regjeringsstyrkene rykker fram og har tatt over stadig mer av områdene som tidligere har vært under LTTEs kontroll. Sakte men sikkert trenger regjeringsstyrkene lengre og lengre inn i Vanni, og selve "tamilhovedstaden", Kilinochchi, er under sterkt press. Sivilbefolkningen kommer i skvis, og det er nesten umulig for dem å komme seg unna.

Hele det internasjonale hjelpeapparatet i landet sto sammen om å avhjelpe den humanitære krisen, og arbeidet var godt fordelt og koordinert, selv om arbeidsforholdene var svært vanskelige på grunn av den prekære sikkerhetssituasjonen. Ingen steder er det helt trygt for bomber eller granatangrep, og landminer utgjør også en stor risiko. Likevel dro hjelpearbeidere ut hver eneste dag - en innsats det står respekt av. Nå er fastboende og internflyktninger overlatt til seg selv og en truende framtid.

Uten uniform, ingen skole

Ved utgangen av august sto 30 000 elever uten skolegang i Vanni. Det er blant annet mangel på skoleuniformer, og uten uniform, går ikke barna på skolen, selv om de har en innen rekkevidde. Dette er et spørsmål om verdighet og er svært viktig for både barn og foreldre. Det vanlige er at hvert barn har tre uniformer for å ha en ren til enhver tid. Pikene har hvite klær. Guttene har hvit skjorte og blå bukser.

Kart: Vanni-området i gult.

Bildene til høyre:

1. Noen har skaffet seg et krypinn av en presenning.
2. Andre bygger seg en hytte med tak av palmeblad
3. Det er ikke mange eiendeler flyktningene har klart å få med seg.
4. FORUT-medarbeideren bruker sykkel for å nå ut til flyktningene.
5. Flyktningtilværelsen er til fortvilelse for mødre og barn.

Et vakkert, men plaget land.

Dagboksnotater fra en FORUT-ansatt i Jaffna

Søndag, 20. juli 2008

Kjære dagbok!

Det er nå seks måneder siden siste gang jeg snakket med deg, og ingen ting er blitt bedre. Den 11. august er det to år siden halvøya ble isolert fra resten av landet. Befolkningen i Jaffna liksom skrumper sammen, særlig ungdom som ønsker å komme seg bort fra landet for å få et tryggere liv og bedre inntekt. Det som holder dem tilbake, er alle ryktene om at det er umulig å få internasjonale reisedokumenter hvis søkeren kommer fra et konfliktområde.

De fattige sulter fortsatt på grunn av skyhøye priser og restriksjoner på matvarer. Ris, mel, poteter, te, melkepulver, sukker, grønnsaker – alt er blitt ekstremt dyrt.

Fiskernes inntekter er svært usikre på grunn av militære restriksjoner. De får bare lov til å fiske på grunt vann og blir hindret fra å dra langt ut. Spesialtillatelse utstedes, og bare de som har klart å få en slik tillatelse får i det hele tatt lov til å fiske. Rett som det er, innstilles fisket i flere dager på grunn av sjøslag. Bøndene lider også på grunn av dårlig vær og at jordveien ligger i sikkerhetssonen. Landsbybutikkene

stenger tidlig ettersom alle holder seg innendørs selv før skumringen setter inn, selv om portforbudet bare gjelder fra kl. 21.00 til 4.30. Båtforbindelsen fra Trincomalee og Colombo til Jaffna blir også avbrutt rett som det er av sikkerhetsmessige hensyn. Dette er også en av grunnene til at prisene flyr opp og ned. Det er mange familier som ikke lengre klarer å gi barna tre måltider om dagen, og mange barn er underernært.

Takket være en nødhjelpsbevilgning fra utenriksdepartementet i Norge får førskolebarn i hele distriktet et godt og næringsrikt måltid mat hver dag. En førskolelærer fortalte meg at før var det bare barn av forretningsfolk som hadde med seg mat i barnehagen, men selv ikke det var videre næringsrikt. Det eneste barna fra fattigere familier kunne gjøre, var å se på mens de spiste og lengte etter et måltid. Dessuten var det mange som ikke kom i barnehagen, men nå kommer så godt som alle. Det første de sier når de kommer om morgenen, er at de er sultne og gjerne vil ha mat med en gang. Nå ser vi en endring når det gjelder vekt, oppmerksomhet, aktivitet og deltakelse, og det beste er at både barn og foreldre er lykkelige for at de får et sunt måltid om dagen. Det er satt opp en liste for foreldrene som hjelper til med matlagingen etter tur sammen med de ansatte. En forsøker også etter beste evne å variere maten så den ikke blir lik hver dag.

Barna har laget tegninger som de vil sende til barn i Norge for å vise sin takknemlighet.

Hver dag er det faste strømbrydd på en time eller mer, og i det siste har strømmen også vært borte en halvtime om morgenen. Dessuten blir strømmen borte rett som det er uten at det er varslet også. Mobiltelefonnettverket faller ut med jevne mellomrom, og folk er nå blitt så vant til det at de ikke lenger regner med å ha dekning. Fotografering er risikofyllt, og det verste er at lommelyktbatterier og andre batterier ikke lengre er tillatt bragt inn til Jaffna. Alle batterier beslaglegges ved den sivile flyplassen i Ratmalana, og kameraer gis tilbake uten batteri. Dermed er de fleste kameraer lagt bort fordi de ikke lenger kan brukes. Noen av hovedveiene stenges et par timer om dagen eller mer for å slippe frem militærkolonner. Dette gjør livet nokså besværlig for skolebarn og arbeidsfolk.

Når det begynner å skumre, går folk inn og tenner lampene, og når mørket faller på, begynner hunder å bjeffe for å varsle fremmede. Folk græsser når hundene varsler, for på denne tiden av døgnet (nesten daglig) blir hus ranet og folk truet til å gi fra seg det de har av penger. Om natten er redselen tydelig hos alle og enhver. Drap og bortførelser utført av uidentifiserte bander er fortsatt en trussel og en utfordring vi må leve med.

Det er nødvendig med egne tillatelser for å reise ut til øyene rund Jaffna, og det blir stadig vanskeligere for bistandsarbeidere å få adgang til øyene. Søknad om reisetillatelse må sendes to døgn før planlagt reisedag. Det siste når det gjelder reiserestriksjoner som tvinges på oss, er at for å forlate Jaffna, må passasjeren få et søknadsskjema fra divisjonssekretariatet, fyller ut skjemaet der en må oppgi en gyldig grunn for å reise, adressen der en har tenkt å bo under oppholdet i Colombo og få underskrift av en Grama Sevaka-funksjonær. Deretter må en ha underskrift av divisjonssekretariatet og sendes til områdets militærleir. Mengder av fotokopier medfører en betydelig utgift før en kan få tillatelsen, som er noe i likhet med et visum. De militære oppsøker boligen for å sjekke, og om nødvendig blir den reisende innkalt til avhør, mens politiet eller militære myndigheter i Colombo sjekker om alt er i orden rundt den oppgitte adressen i Colombo. Prosessen kan ta både en og to uker. For tre uker siden var det enklere for bistandsarbeidere og ansatte i det offentlige. De kunne få tillatelse på dagen såfremt de hadde underskriften til organisasjonens leder. Alle utlendinger som arbeider for hjelpeorganisasjoner i Jaffna må nå ha tillatelse fra forsvarsdepartementet for hver eneste reise til og fra Jaffna i tillegg til arbeidstillatelsen, som også utstedes av forsvarsdepartementet.

Turen fra Jaffna til Colombo og omvendt tar en hel dag med militære kontroller, utfylling av skjemaer til sikkerhetsstyrkene osv selv om flyturen bare tar en time og ti minutter. Når turen er over, sitter passasjeren som regel igjen med en blandet følelse av både frustrasjon og lettelse.

Kjære dagbok, du skulle ha hørt lyden fra perkusjonsinstrumentene her hver eneste natt. Jeg sitter ute i mørket og lytter til de rytmiske granatnedslagene som med jevne mellomrom får natthimmelen til å lyse opp med noe som kalles paralys og søkelys. Både dører og vinduer ramler i takt.

Da jeg var i Colombo i to uker sammen med kolleger og familie etter syv sammenhengende måneder i Jaffna, var det slik en kontrast at nettene var så stille. Når jeg kom ut på balkongen i syvende etasje på hotellet der vi bodde, så jeg en godt opplyst, levende by med neonskilt over alle butikkene i gatene nedenfor meg. Hotellet hadde utsikt til havet på den ene siden, og jeg kunne lytte både til det myke bølgeskvalpet og den rolige musikken fra leiligheten ved siden av, noe som ga meg en nostalgisk følelse av hva vi mangler her oppe.

Biler med frontlyktene tent beveget seg som maur på vei tilbake til tuen etter en dag på leting etter mat. Etter en kveld ute med familie og venner var dette en sterk kontrast til Jaffna, der alle porter er stengt med slåer etter mørkets frembrudd. Jeg fornemmet likevel en spenning i luften, med punktsjekking av militært personell ute i gatene. Det var helt tydelig... "freden" var tapt ikke bare i nord, men over hele denne lille, vakre øya som kalles Sri Lanka.

Men det som fortsatt er levende og intakt er gjestfriheten, varmen og vennligheten mellom to rivaliserende samfunn, til tross for det overveldende presset alle er utsatt for. Jeg minnes reisen til Colombo. På Palalyflyplassen ble bagasjen sjekket av unge soldater som snakket intenst med hverandre om lengselen etter fred i landet så de kunne dra hjem til alle de var glad

i. Fremme i Colombo kunne jeg se at noen som hadde reist sammen med meg hadde med seg gaver som jackfruit, mango og søtsaker fra Jaffna til singaleserne på flyplassen. De tok takknemlig og overveldet imot gavene fra nord, delte noen av dem straks med kollegene, men tok også litt med seg hjem. Hvorfor kan vi ikke bare leve slik og være noe for hverandre?

Både barn og foreldre er lykkelige for at barna får et sunt måltid om dagen.

Hyllest til baobab-treet

Baobab er navnet på et tre som vokser over store deler av det afrikanske kontinentet. Jeg kjenner det først og fremst fra landene i Vest-Afrika som ligger nært opp til Sahara og som har fått kjenne den myke trusselen fra den enorme ørkenen.

Av Lajla Blom

Den støvne sanden erobrer mildt og ubønnhørlig større og større områder, omdanner grønne enger til sandsletter og tar over når den uttærede skogen forsvinner. Denne forandringen er en slags pågående, uunnngåelig, menneskeskapt naturkatastrofe. Ingen kan oppleve det uberørt, uten å føle uro. Palmene, for mange av oss selve symbolet på det som er fjernt og det som er Afrika, utrykkes av den dødbringende alliansen mellom mennesker og ørken. Store skoger av tidligere livskraftige løvtrær kveles og gir opp. Kratt og småskog holder ut en stund, men bukker under til slutt. Menneskene utrykkes skogen for å overleve, sanden dekker sporene.

Urtreet

Bare baobab-treet blir stående, urokkelig, upåvirket, respektinngydende og veldig. Det er et tre som er noe

mye mer enn et tre. Det er et symbol, en skapning fra uminnelige tider, et Urtre. Det er Treet slik vi først tegner det som barn, slik det framstår for et barnesinn upåvirket av drøm om skyggefull romantikk. Det er selve begrepet Tre. Kanskje kan det i norske sinn sammenlignes med gråsteinen, svaberget, Dovre. Når jeg skaper slike assosiasjoner, håper jeg at leseren og jeg nærmer oss hverandre, at vi tenker på noe uovervinnelig, noe evig, noe fast, selve begrepet for tilhørighet og urokkelighet.

Symbolisk betydning

For afrikanerne har det også denne symbolske betydningen av evig liv og av å ha en sjel. I den orale tradisjonen som er framherskende i denne delen av Afrika, bringes historiske begivenheter videre fra slektsledd til slektsledd gjennom griotene. En griot synger historien, akkompagnerer seg selv på kora, en slags banjolignende harpe. Disse griotene har en viktig funksjon i samfunnslivet. Når de dør, legges kroppene inne i hule baobab-stammer. I folketroen heter det at griotene kan stoppe regnet dersom deres døde kropp er lagt i jorden. Altså får de sitt siste hvilested i stammen på et baobab-tre. Kanskje det er dette som gjør at man mange steder på landsbygda frykter treet, fordi man mener at døde sjeler eller djinnene, åndene, bor i treet og overvåker menneskene.

Høy nytteverdi

Baobab-treet er grønt bare en liten del av året.

Mesteparten av tiden har det nakne greiner, bortsett fra at de tunge brødruktene henger i lange bånd fra de skulpturelle greinene, ofte sammen med store kolonier av lubne, små fuglereir. Og årvisst vil grønne skudd sprute ut som forbausende fargesjokk på de forsteinede greinene og gi håp om at livet gjenoppstår. Røttene når tydeligvis inn til de livgivende vannkildene i jorden, selv når alt annet liv synes utrykkes av tørke og sand. Treet har mange nyttefunksjoner. Løvet hakkes og utgjør slik en viktig bestanddel av ulike matretter. Noen matretter må inneholde denne ingrediensen for å smake "riktig". Barken kan flerres av og flettes til tau, og man får et sterkt rep som selv i plast- og kunstfiberalderen brukes i stor utstrekning. Når barken flerres av, gir treet fra seg en hvitaktig væske som er en viktig ingrediens i tradisjonell medisin, i tillegg til at det kan smøres på kroppen for å gjøre huden sterk og smidig og bekjempe eksem, samtidig som lukten holder øglene borte.

Brødruktene, eller apebrødet, som de kalles her, spiller også en svært viktig rolle i det afrikanske husholdet. Blandet med vann erstatter det melk på steder der man mangler melk. Blandet med sukker og vann har det en lett syrlig smak som kan ligne på yoghurt og regnes for å være godt for helsa. Blandingen brukes ofte på grøt laget av korn og peanøtter, en sann delikatesse.

Hvert tre et individ

Baobab-treet gir inntrykk av å være et vesen, individuelt og spesielt. Alle er helt ulike, akkurat som menneskene. I Gambia og Senegal kommer vi ofte over skoger av disse underlige trevesenene, og de troner hvert og ett som utvilsomme individer i tett samkvem. De berører hverandre ikke, samtidig som de uttrykker styrken i det ugamle kontinentet Afrika. De vekker angstfylte visjoner om et landskap etter at den siste bomben har utrykkes alt liv – alt unntatt Treet.

De gir stillhet til sinnet, aksept av det uunnngåelige. De er den roen som de afrikanske rytmenene kan uttrykke seg mot, den favnen som kan frigjøre livet i de hissigste dansebevegelsene. Dersom du er født under et baobab-tre, har du tryggheten i kroppen, og du vil aldri miste din tilhørighet. I stammen kan du finne store, kjølige huler, der melken kan holdes frisk og vannet kaldt. I hulemørket kan du filosofere over tilværelsen, dersom du våger å utfordre djinnene, åndene. Kanskje det er en god djinn som bor i treet. Fra tid til annen kan du se høye, tynne palmer vokse tett inn til en gammel baobab, lene seg inntil for å få den støtten og den styrken som den urokkelige kjempen gir.

Samlingssted under kronen

De største og mest markante trærne er landemerker og samlingssteder. De er som en selvfølgelig og æret institusjon. I skyggen fra den enorme stammen samles landsbyens eldste for å drøfte samfunnets store og små problemer. Fra fjerne tider og opp til i dag er det her den lokale retten settes og lokalsamfunnets konflikter løses i skyggen av baobab-treet.

Ingen kan eksakt bestemme baobab-trees alder. Det hører til i naturen som vår gråstein. Når det dør, fem hundre, seks hundre eller tusen år gammelt, så legger det seg ned, som mennesket.

Skolen som fredssone

I løpet av de siste 12 årene har Nepal opplevd væpnet konflikt før det kom til en fredsslutning i fjor. Begge parter i konflikten benyttet skoler som "strategiske baser" og opprettet militærleirer innenfor skolenes områder. Rett som det var måtte skoler stenges.

Artikkel fra CWIN, Nepal

Stengingen skyldtes både voldsutøvelse og streik, og undervisningen ble avbrutt enten det var den ene eller andre årsaken. Volden etterlot seg dype psykologiske spor hos både lærere og elever. De ble også utnyttet av de politiske partiene i demonstrasjoner og kampanjer.

Selv om kamphandlingene tok slutt, eksisterer det en uro i mange deler av landet som fortsatt påvirker skolehverdagen. Enkelte skoler har ikke vært i drift mer enn 90 dager i året. De politiske partiene har liten forståelse for hvordan uroen forstyrrer skolegangen når de setter i gang hyppige streiker som hindrer skolene i holde åpent.

CWIN oppfordrer alle politiske partier til å ta hensyn til barns rett til utdanning og respektere skolen som et fredens område ved å avstå fra forstyrrende adferd som hindrer undervisningen.

Barns rett til undervisning

Den viktigste perioden i et menneskes liv er barndommen. Dersom barn ikke sikres omsorg og undervisning, vil de ikke bli i stand til å yte noe overfor egen familie, samfunnet og sitt eget land. De har en iboende rett til skolegang i trygge omgivelser. Det er slått fast i FNs konvensjon om barns rettigheter og Nepals grunnlov at ikke noe må hindre barns rett til utdanning.

Alle ønsker seg fred og trygge forhold, men i den nåværende overgangsfasen i Nepal forekommer det hyppige protestaksjoner og konflikter. Noen benytter også anledningen til kriminell voldsutøvelse. Væpnet konflikt som berører barn er uansett imot barnrettighetene. Beskyttelse av barn bør ha førsteprioritet i

enhver konfliktsituasjon eller naturkatastrofe. Dersom barn ikke får beskyttelse nå, hvordan kan de da beskyttes i fremtiden? Derfor erklæres skoler som fredssoner for å gjøre dem til trygge oppholdssteder.

Enhver voldsutøvelse i forbindelse med skoler må stanses øyeblikkelig. Barns skolegang må ikke avbrytes. Derfor bør de følgende punktene gjelde for å sikre fredelige forhold i og rundt skolen:

- Skolen kan ikke benyttes til væpnet konflikt i noen sammenhenger
- Bomber, landminer og andre sprengladninger må ikke forekomme
- Ingen elever eller lærere må bortføres fra skolen eller utsettes for tortur
- Skoler må ikke benyttes av militært personell eller til noen form for militær aktivitet
- Det må ikke forekomme aktiviteter på eller i nærheten av skolen som berører barns utdanning, helse eller sikkerhet. Skolen må være fri for direkte politisk aktivitet og kan ikke stenges eller benyttes til slik aktivitet.
- Ingen elever må utnyttes til politisk, voldelig eller bevæpnet aktivitet. Barn må ikke bære våpen.
- Skolebygninger, utstyr eller skoleskysst må ikke ødelegges
- Det må ikke forekomme overgrep, vold, diskriminering, likegyldighet eller seksuell trakassering på skolen
- Skolen må være barnevennlig og tilby trygge, beskyttende omgivelser, psykisk og fysisk
- Lytt til og respekter barns synspunkter og følelser og arbeid for å fremme barns rettigheter på skolen. Skolen må være barnevennlig og skape kreativitet.

La oss alle erklære lokalskolen vår som en fredssone så den blir et trygt og beskyttende sted for læring og oppvekst. La oss slutte med overgrep og utnyttelse av barn og skjerm dem fra voldelige aktiviteter.

Barns beskyttelse er de voksnes ansvar, hos myndighetene, de politiske partiene og i samfunnet. La oss forplikte oss til å respektere barns rettigheter og praktisere det vi preker.

Magisk frukt

Baobab – lær deg navnet like godt først som sist. Nå varer det ikke lenge før denne magiske frukten gjør sitt inntog også i Norge.

Av Ellen Bjølseth

I sommer godkjente EU bruk av baobab – eller apebrød – i fruktsaft og kornblandinger. Treet vokser i store deler av Afrika og kan bli svært gammelt, opptil tusen år. Frukten er ekstremt næringsrik, men smaken er heller skuffende. Baobabtreet er grønt bare en liten del av året. Mesteparten av tiden har det nakne grener, bortsett fra de tunge brødfruktene som henger ned i lange bånd.

Treet har mange nyttefunksjoner. Løvet hakkes og brukes i matretter. Barken kan flekkes av og brukes til tau. Sevjen brukes i tradisjonell medisin. Men det er selve frukten som utgjør en næringsbombe. Den inneholder ti ganger flere antioksidanter enn appelsiner og seks ganger så mye C-vitamin, og den har dobbelt så mye kalsium som melk i tillegg til andre viktige næringsstoffer.

Frukten egner seg best som ingrediens og vil derfor sannsynligvis bli tilsatt produkter som regnes for å være særlig gunstige for helsen.

I 1993 skrev vår medarbeider Lajla Blom en interessant artikkel om baobabtreet. Dersom du vil lese artikkelen, kan du finne den på www.forut.no/

Skoleungdom som deltar på seminar hos CWIN (illustrasjonsfoto)

Alkoholbransjens drømmescenario

Det er den siste helgen i februar 2008. I Ghana i Vest-Afrika er landets ledere i ferd med å legge siste finpuss på en policy som skal legge premissene for landets alkoholpolitikk de neste årene. Med på møtet er Mr Keith Evans, en australsk ekspert på alkohol og narkotikapolitikk. Han er også representant for alkoholbransjen.

Av Anders Wengen

De siste årene har det skjedd en omveltning i alkoholpolitikken i en rekke afrikanske land. Fra å ha en mer eller mindre uregulert bransje, ønsker stadig flere land å få på plass strategier og rammer for produksjon og konsum av alkoholholdige drikker. I mange av landene kommer initiativet som et resultat av en erkjennelse om at et fritt alkoholmarked koster mer enn det smaker. De sosiale og økonomiske konsekvensene er så store at det mer enn oppveier de positive følgene av alkoholindustrien.

Parallelt med dette vokser økonomien i de fleste afrikanske land. Befolkningen har bedre råd, mer tid, og et ønske om å leve et liv med færre bekymringer enn deres foreldre. Markedsføringsregelverk er så å si fraværende, og på alle kanter spretter det opp store

Skadelig lokalt brygg bør erstattes med industrielt produserte (men ikke så skadelige?) varer, mener alkoholindustrien.
(Foto: Eli Grønisdal)

plakater av glade, whiskydrikkende ungdommer, og TV skjermen fylles av vakre mennesker som danser til pirrende rytmer mens de tar seg en pils. Du kan samle på ølkorker og vinne en bil, delta i konkurranser og vinne ferier til eksotiske reisemål, eller finne en etikett som gir deg en kasse pils. Alkoholbransjen markedsfører en drøm, og på et kontinent med utbredt analfabetisme og liten erfaring med å kritisk vurdere reklame, går det rett hjem. En befolkning med et ønske om status, med penger, i et land med en voksende økonomi og lite regulering – et drømmescenario for en bransje med stadige krav til økt omsetning og økte overskudd.

Ført i pennen av industrien

Det er derfor Mr. Evans er i Ghana. Han er ikke bare en ekspert fra Australia. Han er også en representant fra organisasjonen International Center For Alcohol Policies (ICAP). ICAP er en organisasjon som er sponset av alkoholindustrien, og som blant annet jobber for at alkoholindustrien skal være involvert i utarbeidelse av nasjonal alkohollovgivning i en rekke land. Deres credo er at alkohol i seg selv ikke er skadelig, så lenge det konsumeres på en ansvarlig måte. Alkoholmisbruk er ikke først og fremst et samfunnsproblem, sier de. Det er først og fremst et personlig problem for dem det gjelder – de som konsumerer ansvarlig skal ikke bli straffet for andres alkoholproblem. Med dette som utgangspunkt presser de på for reguleringer som gagnar bransjen og som muliggjør en maksimal utnyttelse av markedet – altså at så mange som mulig får lyst og anledning til å drikke.

I samarbeid med blant annet SABMiller, en av verdens største alkoholprodusenter, har Evans besøkt Malawi, Uganda og Namibia i tillegg til Ghana. De er ikke bare rådgivere. I Malawi var det de som tok initiativ til policyprosessen. De var klar over at flere land jobbet med en slik policy, og ved å være i forkant og selv initiere den, kunne de selv legge mange av premissene. I september 2007 inviterte Mr Evans, sammen med alkoholprodusentene SABMiller og Carlsberg, Malawis beslutningstakere til et møte for å diskutere landets alkoholpolicy. Noen måneder senere, i november, var et utkast klart, skrevet av en representant fra SABMiller. Mange vil nok reagere på at en representant fra alkoholindustrien skriver selve policyutkastet. Enda mer interessant er det at dersom en leser policyene fra så ulike land som Malawi, Uganda og Lesotho, så er de mer eller mindre identiske. De er bygd opp likt, har samme innhold, ja til og med ned til skriftstørrelse og fontvalg er de helt like. Hvordan er dette mulig etter en "deltagende prosess" i tre land med ulik historie, ulik kultur og ulike utfordringer?

En policy for hvem?

Det som går igjen i de tre policyene gir grunn til å spørre hvem disse policyene er laget for. Forslag som å redusere myndighetenes kontroll og heller ansvarliggjøre industrien slik at de kontrollerer seg selv, at de negative følger av alkoholmisbruk er individuelle problemer og ikke et samfunnsproblem, men at behandling

og rekonvalesens er myndighetenes oppgave, at reduksjon av tilgjengelighet ikke har noen betydning, og at det tross alt er bedre med lett tilgang til industrielt produsert alkohol enn potensielt svært skadelige lokale brygg, er gjennomgangstema. I tillegg legges det svært stor vekt på at industrien skaper arbeidsplasser og bidrar til den nasjonale økonomien, mens helse og sikkerhetsspørsmål blir kraftig nedvurdert. Spørsmålet om hvem policyene er skrevet for melder seg. Er det for industrien eller befolkningen?

Verdens helseorganisasjon (WHO) har intensivert sitt fokus på skadevirkningene av alkohol. Dette kommer som et resultat av erkjennelsen av at alkohol er en av de viktigste faktorene når mennesker blir rammet, og dør, av sykdommer en enkelt kan beskytte seg mot. Det antas at så mange som 2,3 millioner mennesker døde som en følge av alkoholmisbruk i 2002. Dette gjør alkohol til en like stor årsak til sykdom og død på verdensbasis som tobakksprodukter. Blant annet som en følge av denne kunnskapen støttet WHO i 2003 en studie kalt "Alcohol; no ordinary commodity" som tok for seg hvilke intervensjoner som var mest effektive for å redusere skadene som følge av alkoholbruk og misbruk. Det ble listet opp 10 intervensjoner som beviselig hadde betydning. Av disse er det kun en som har fått plass i policyene utarbeidet av Mr Evans og alkoholindustrien. Alle tiltak som begrenser tilgang, øker priser og kan føre til redusert konsum er utelatt. Spørsmålet reiser seg igjen: er dette en policy for bryggeribransjen eller befolkningen?

Bukken og havresekken

Et ekspertpanel etablert av WHO presenterte i 2007 en rekke anbefalinger om hvordan en kan redusere skadevirkningene som følger alkoholbruk. En av anbefalingene er å ikke samarbeide med de ulike sektorene i alkoholindustrien utover samtaler om hvordan industrien kan bidra til reduksjonen innenfor deres domener, som er produksjon, distribusjon og markedsføring av alkohol. De bør ikke inkluderes i policyarbeid. En av beveggrunnene for dette er å forsikre seg om at hensynet til befolkningen i et land skal veie tyngre enn næringslivsinteressene til en enkelt bransje. En må erkjenne at en bransjeaktør først og fremst lobber for sin bransje, og da veier dessverre ofte hensynene til befolkningen ikke like tungt. Ville det være akseptert at StatoilHydro dikterte råvarepolitikken i Norge? Eller at Coca-Cola og McDonalds fikk bestemme den norske ernæringspolitikken?

Mr Evans fikk en alkoholpolicy i Ghana etter sitt hjerte. I tillegg til policyene i Lesotho, Malawi og Uganda har han vært involvert i prosessene i Swaziland, Namibia, Botswana, Sør-Afrika og Zambia, muligens flere. Sagt med andre ord; det meste av det sørlige Afrika utarbeider nå en alkoholpolitikk diktert av en bransje som har som mål at fleste mulig skal drikke så mye som mulig.

Rusmidler som utviklingshinder

I et innspill til den forestående stortingsmeldingen om utviklingspolitikken ber FORUT blant annet om at Norge trekker opp en ambisjon om å arbeide for at alkohol og tobakk skal unntas fra internasjonale handelsavtaler, både multinasjonale og bilaterale, og at Norge på lengre sikt vil bidra til et internasjonalt rammeverk i WHO-regi etter modell av tobakkskonvensjonen.

Det er grundig dokumentert at de viktigste innsatsene mot rusproblemer er de kontrollpolitiske tiltakene som myndighetene kan sette i verk på det forebyggende området, dvs regulering av markedskreftene og begrenning av tilgjengeligheten. Dette gjelder både for alkohol og narkotika.

På listen over risikofaktorer for dårlig helse er alkohol nr. 5, like etter tobakk og på høyde med dårlig vann- og sanitærforhold. I et globalt perspektiv utgjør alkohol og narkotika til sammen antakelig helseisiko nummer tre. Det er med andre ord all grunn til å gjøre rusmidler til et sentralt helsetema både i utenriks- og utviklingspolitikken.

Mens tema som kvinner, miljø, fattigdom, HIV/AIDS osv er blitt anerkjent og inkludert i mange organisasjoners utviklingsstrategier, er rusproblemer fortsatt en undervurdert faktor som utviklingshinder. Mange organisasjoner møter rusproblemene i sine prosjektområder, og mange målgrupper for bistandsprosjekter kan fortelle om hvordan problemene arter seg i folks hverdag.

I det en kunne kalle "prosjektet det moderne Norge" eller velferdssamfunnet, var forebygging av rusproblemer (den gangen alkohol) en sentral delstrategi gjennom mange tiår og en integrert del av forståelsen hos mange typer folkebevegelser.

"Industrial epidemics" og "Emerging markets" To engelske begreper framstår som helt sentrale for å forstå alkohol som utfordring i utviklingspolitikken. Industrial epidemics blir brukt fra forskere om noen av de nye helseutfordringene som har oppstått i utviklingsland de siste tiårene. Det dreier seg om helsebelastninger – epidemier, om en vil – som drives fram via markedsmekanismene i stedet for biologiske agenter som virus og mygg. Begrepet ble først brukt om utviklingen i tobakksforbruket i utviklingsland og

har siden blitt utvidet til å omfatte produkter som alkohol, mat, narkotika, biler, våpen, miljøgifter. Dette er produktgrupper som på ulike måter representerer en økt eller ny helsefare i utviklingsland og der økonomiske mekanismer spiller en viktig rolle for utbredelsen. Når det gjelder alkohol, er det fra forskerhold konkludert med at aggressiv markedsføring fra multinasjonale selskaper spiller en helt sentral rolle i utvikling av nye drikkevaner og tilhørende problemer i Sør.

Alkoholindustrien selv bruker begrepet emerging markets; lovende markeder eller framvoksende markeder på norsk. I en situasjon der alkoholforbruket har stagnert i mange vestlige land, leter produsentene helt bevisst etter nye markeder. BRIC-landene er de mest attraktive: Brasil, Russland, India og Kina. Men mange land i Sør står på industriens ønskelister - av mange gode grunner: Lavt alkoholforbruk i utgangspunktet, ung befolkning uten befestede drikkevaner, og økonomisk utvikling som gir voksende middelklasser og økt kjøpekraft.

Barn + Geirr = sant

De rautet som kuer, brummet som biler og hilste på nepalsk vis med håndflatene mot hverandre: Namasté! Kontakten mellom Geirr Lystrup og skole- og barnehagebarn i Oslo var til stede fra første stund.

Av Ellen Bjølseth

"Sangen om Omis" - Geirr Lystrups nye CD - ble lansert med brask og bram under en konsert i Nobels Fredssenter i Oslo mandag 1. september. Barn fra Bjølsen skole, Frogner internasjonale barnehage og Utsikten barnehage var invitert som gjester, og det var tydelig at de satte pris på musikken.

Geirr er en førsteklasses formidler av barnekultur - med musikk og tekster som han selv skaper. Kontakten med barna oppnås umiddelbart. Med fullt band og et lite jentekor på scenen, ble de nye sangene fremført med innlevelse og stil, til fryd for store og små.

For tredje gang har Geirr Lystrup laget en ny norsk barneplate i samarbeid med FORUT, og Sangen om Omis er et variert og spennende musikalsk møte med barns verden i Nepal. Med enkle, morsomme, rare og tankevekkende tekster og melodier skal barn høre og synge selv i den nye barneaksjonen, for CD-en inneholder også en singbackversjon og fullt teksthfte.

Nå tar Geirr og bandet på seg sjumilsstøvler og drar land og strand rundt på norgesturné med forestillingen "Med Geirr på tur - til Vasana, Yebo og Omis". Rikskonsertenes turnerende familiekonsert byr på en eventyrlig konsertreise inn i folketradisjoner fra Norge, Sierra Leone, Sri Lanka og Nepal. Med seg på scenen

har Lystrup lokale barnekor som synger de kjente og kjære sangene om Yebo og Vasana. Og for første gang tar Lystrup med seg historien om Omis, en barnehjemsgutt på åtte år fra Nepal. Her får vi blant annet høre om en katt og en mann og en du, som sammen finner veien til Katmandu, og barnehjemmet til Omis. Turneen er også en del av Rikskonsertenes mangfoldssatsning i forbindelse med Kulturelt Mangfold 2008.

Barneaksjonen OMIS FÅR NYE VENNER

Flere enn 1500 barnehager og nærmere 100 skoler er nå påmeldt høstens barneaksjon. Det betyr at vi nok en gang går mot ny rekordoppslutning om barneaksjonen. I år møter norske barn Omis og vennene hans i Nepals hovedstad Katmandu gjennom faktaheftet, fortellerheftet, filmer og Geirr Lystrups nye CD "Sangen om Omis". Geirr Lystrup er ute på turné i regi av Rikskonsertene med musikken fra tre barneaksjoner, og den siste CD-en får også strålende kritikker.

Mens over 80 000 norske barn nå møter Omis og hans verden, er FORUT i gang med planleggingen av oppfølgeraksjonen neste høst. Vi kan i alle fall røpe av Omis kommer seg ut av storbyen og oppover i fjellene på leting etter den avskyelige snømann, Yeti...!

Skoleløp for Afrika!

Retten før FORUT-nytt går i trykken er det påmeldt 18 skoler over store deler av landet i høstens SKOLELØP FOR AFRIKA! FORUT samarbeider med Namibiaforeningen om denne nye aksjonen som ble arrangert første gang i fjor høst. – Vi har fått veldig mange gode tilbakemeldinger på aksjonen, og mange som var med i fjor har meldt seg på igjen i år, sier Ingvar Midthun i kampanjeavdelingen. Les mer om skoleløpet på våre nettsider.

Årets skoleløp er i gang. 303 elever på Frydenlund skole i Elverum løp for FORUT 19. september. Over 20 skoler er til nå påmeldt FORUTs nye skoleaksjon som arrangeres i samarbeid med Namibiaforeningen.

Totens svar på Bono og Bob Geldolf

Etter en vellykket sommersesong med show i telt på Kapp, Østre Toten, har Urbane Totninger donert inntektene fra siste forestilling til FORUT - for andre år på rad. Gaven er et uttrykk for showgjengens sosiale engasjement. I slutten av august troppet Urbane Totninger ved Paul Håvard Østby og Gustav Nilsen opp på FORUTs kontor med en gavesjekk på 90 500 kroner. Pengene tilsvarte billettinntektene etter sommerens siste forestilling, og FORUTs generalsekretær uttrykte stor takknemlighet over den sjenerøse gaven.

- Det mest fantastiske er at dette er noe de har funnet på sjøl, sa Lønstad. Østby og Nilsen forklarer det slik: - Da vi begynte å jobbe med forestillingen i fjor, bestemte vi oss for to ting: Forestillingen skulle være med og for lokale folk, og vi skulle være sosialt bevisste. Dermed ble vi enige om å gi siste forestilling til en humanitær organisasjon, og valget falt på FORUT. Pengene (over 100 000 kroner i fjor) gikk til skolebygging i Sierra Leone, og tilbakemeldingen fra prosjektet var så positiv at vi ville videreføre støtten i år også. Sierra Leone er verdens fattigste land og Norge det rikeste, så det er fint å være med på dette.

- Det er ikke ofte vi får inn så mye penger fra en enkelt giver, sier Lønstad, - så for oss er dette helt overveldende.

Årets bidrag vil bli brukt i et prosjekt for ungdom i Freetown. Prosjektet kalles "Urban Youth", så hva passer vel bedre enn at det blir støttet av urbane totninger?

FORUT i gang med juleforberedelsene

JULEKONKURRANSEN

Ragnar Enger i Engers Lefsebakeri på Gjøvik ønsket å gjøre noe bra sammen med FORUT, og resultatet er årets store julekonkurranse! På FN-dagen 24. oktober legger vi ut konkurransen på våre nettsider, samtidig som lefsebakeriet markedsfører FORUT og konkurransen på sin emballasje i Innlandet. Samarbeidet innebærer at Engers Lefsebakeri gir FORUT en pengegave, og markedsføringen på titusener av lefsepakker i ukene framover mot jul har også en betydelig markedsføringsverdi.

JULENS BØSSEINNSAMLING

Midt i en travle førjulstid kan det være greit å sette fram en enkel innsamlingsbøsse til inntekt for humanitære prosjekter i Sri Lanka, Nepal, India og Sierra Leone. FORUT utfordrer bedrifter og organisasjoner til å bestille en slik innsamlingsbøsse fra oss, slik at den kan stå framme i november og desember. Bestill en slik innsamlingsbøsse fra FORUT i dag!

NETTBUTIKKEN

Når du skal handle årets julegaver, er FORUTs nye nettbutikk stedet for en god og ikke minst rettferdig handel. Nettbutikken ble åpnet i august på www.forut.no, og vi har allerede merket en gledelig interesse for varene vi selger. Du ser noen av varene på side 22 og 23.

JULEGAVEBORD

FORUT har i år også avtale med flere bedrifter og organisasjoner som skal ha FORUTs JULEGAVEBORD stående i kantina eller resepsjonen i ukene før jul. Julegavebordet er ganske enkelt et ferdig opplegg med gaver for salg. Etter endt salgsperiode returneres usolgte varer sammen med inntektene fra salget. Ta kontakt med FORUT hvis din bedrift kan ha et slikt gavebord. Se noe av vareutvalget side 22 og 23.

BARNEAKSJONENS JULEKALENDER

FORUT lager i høst en enkel adventskalender om og med barn fra andre land for de skolene, barnehagene og familiene som vil ha en litt annerledes kalender i år. Gjennom 24 postkort med bilder får barna høre store og små historier fra flere land, og noen dager skal barna gi noen kroner til FORUT-prosjektene i disse landene. Bestill kalenderen på FORUT-kontoret eller gjennom nettbutikken.

Sommerdag med FORUT

Anslagsvis 5000 personer var på besøk i Hunderfossen Familiepark lørdag 26. juli, og FORUT var på plass med konsert, konkurranse for barna og eget vennebåndverksted ved FORUT-butikken.

I løpet av et par hektiske formiddagstimer delte FORUT ut nærmere 1000 konkurransefoldere til barna som kom inn gjennom portene. På den måten ble alle ønsket velkommen av FORUT denne dagen. Tegne- og skrivekonkurransen er et samarbeid med familieparken, og vi frister med gratis familiebilletter til Hunderfossen og FORUT-varer som premier. Etter skolestart i høst er også 5000 konkurransefoldere sendt skolene i Hedmark og Oppland (svarfristen er 24. oktober).

30 varmegrader og fullt trøkk i amfiet

Til tross for den veldige varmen var om lag 300 tilhørere på plass i amfiet da Geirr Lystrup og bandet dro i gang med musikalsk reise rundt i verden. – Har noen hørt om Yebo? ble det spurt fra scenekanten, og nesten alle barna svarte "ja!". Dermed var stemningen satt for en timelang konsert med sanger om Yebo, Vasana og Omis.

God stemning i butikken

I hele sommer er det solgt varer fra barneaksjonen i et eget utsalg rett ved inngangen til familieparken. "Se, der mamma, der er Vasana," ropte en liten gutt vi hørte, mens ei jente gikk glad videre med sin nyinnkjøpte veske fra FORUTs barneaksjon.

Marie Bjerkestrand, Kirsten Bjerkestrand og Marianne Nybakk er studenter og spesielt invitert for å hjelpe til på FORUT-dagen. De dekket et aktivitetsbord med gratis fletting av vennebånd for alle, store og små. - Ikke den helt store responsen, smiler jentene som ikke hadde flere enn 20-25 personer innom. De synes derfor de kunne koste på seg en pause under konserten. Kanskje var det varmen og alle de andre tilbudene i parken som ble for sterk konkurranse for denne aktiviteten?

Vi kommer gjerne igjen!

Fem FORUT-ansatte med generalsekretær Morten Lønstad i spissen var på plass i Hunderfossen

Familiepark hele dagen. Kampanje- og markedsjef Ingvar Midthun var godt fornøyd med innsatsen fra alle parter. - Dette er en fantastisk arena, og vi føler at FORUTs barneaksjon passer godt sammen med eventyrparken ved Hunderfossen. Nå skal vi bruke denne erfaringen til å lage et enda bedre opplegg neste år dersom vi får komme tilbake, uttalte han.

Hva blir i så fall annerledes?

- Jeg mener at vi fortsatt skal bruke barneaksjonen som tema, men kanskje må vi lage en mer iøynefall-

ende aktivitet, som også kan fortelle litt om hvordan barn i andre land har det? FORUT bygger jo brønner med trygt vann i flere land, så kanskje vi kan etablere en egen "FORUT-eventyrbrønn" i Hunderfossen Familiepark også? Jeg tror vi skal bidra til at butikken "vår" skal bli enda tydeligere på at her handler du varer der overskuddet går til barn i andre land.

Hunderfossen Familiepark og FORUT skal i løpet av oktober møtes for å se på mulighetene for en mulig videreføring av årets samarbeid.

Fra venstre: Marie Bjerkestrand, Kirsten Bjerkestrand og Marianne Nybakk.

Lys til Balika Home

I samarbeid med Trondheim kommunes eiendomsavdeling har FORUT i høst invitert barnehager i Trondheim til et spennende energisamarbeid. Enkelt sagt er det slik at barnehagene skal spare på strømmen, og en del av innsparingen skal brukes til kjøp av et solcelleanlegg ved Balika Home i Nepal.

Responsen på kampanjen "Strømsparegrisen" har vært overveldende, og til nå er 30 barnehager påmeldt. Alt tyder på at aksjonen fint skal klare målet om å skaffe alle de 70 000 kronene som trenges til solcelleanlegget, og dermed blir det endelig stabil strøm og lys til aktiviteter og lekselesing på kvelden for jentene på Balika.

Balika Home er et transitthjem for jenter som opplever ulike former for grov omsorgssvikt, og institusjonen i Katmandu har plass til 120 jenter. – Vi er veldig glade for denne flotte formen for støtte fra Trondheim, sier kampanje- og markedsjef Ingvar Midthun i FORUT. Han mener denne aksjonen kobler miljøbevissthet med bistand og solidaritet på

en ny og konkret måte. Aksjonen er omtalt i FORUTs egen barneaksjon, som nå ønsker et større fokus på koblingen mellom bistand og miljøinnsats.

Tor Brekke i eiendomsavdelingen i Trondheim sier at han er ganske sikker på at koblinga mot Balika Home er en viktig faktor for at så mange har meldt seg på. Det blir en tydelig effekt av energisparing når den sparte energien blir til lys et annet sted der det er bruk for den. Brekke mener også at aksjonen er bra som en pedagogisk synliggjøring av energiforbruket i Norge sammenlignet med mange andre land.

FORUT skal nå bidra til større oppmerksomhet rundt Strømsparegrisen i Trondheim, med tanke på å få til lignende aksjoner andre steder. Tor Brekke i Trondheim er glad for samarbeidet, men sier det er viktig å bearbeide holdningene til en slik aksjon.

- Jeg har fortalt om konseptet i storbynettverket, der vi deltar i en teknisk gruppe. De andre synes dette er interessant, men holdningsarbeid er utenfor det de arbeider med. Det vanlige er tydeligvis å jobbe enten med holdningsarbeid eller teknisk. Vi gjør begge deler, med godt resultat.

Husker du Nadja?

Nadja Ulriksen på Ilseng utenfor Hamar har det siste drøye året holdt en egen "FORUT-butikk" åpen utenfor butikken og andre steder i nærmiljøet, men nå har hun pakket sammen og tar en pause.

Den er velfortjent pause, for Nadja har samlet inn mer enn 15 000 kroner, og ingen andre har gjort en liknende innsats for FORUT på lang tid! Takk for innsatsen, Nadja!

Vil du lage din egen "FORUT-butikk" med varer fra barneaksjonen, så ta kontakt med oss i FORUT! (forut@forut.no eller ring Ingvar på 99 04 25 64)

Lederskifte i Colombo

Ranveig Tveitnes overtar stillingen som stedlig representant for FORUT i Sri Lanka etter Terje Heggernes, som sluttet i sommer. Tveitnes tiltrer stillingen i midten av oktober.

Hun får ingen enkel oppgave, Ranveig Tveitnes, når hun om en måneds tid setter kursen for Sri Lanka for å tiltre som stedlig representant. Det er turbulente tilstander i nordområdene, og hun får ansvaret for en stor organisasjon med 173 ansatte og et varierende antall frivillige i tillegg.

Ranveig Tveitnes er 44 år og kommer fra stillingen som leder av Røde Kors' eiendomsavdeling. Hun har vært på oppdrag for Norges boligbyggelag (NBBL) i Sør-Afrika, der hun også har vært et drøyt år med Fredskorpset. Tveitnes fremstår som et uredde, entusiastisk og engasjert menneske - egenskaper som vil komme vel med når hun skal lede en organisasjon i et land hun aldri har besøkt før og hvis kultur og tradisjoner hun må lære seg etter hvert. Som medspillere får hun et solid lederteam og mange velkvalifiserte medarbeidere for øvrig. (Se også intervju side 4.)

Nyhetsbrev fra Strømsparegrisen
Et prosjekt i regi av Trondheim kommune

Spart energi i Trondheimsbarnehager gir lys i et krisesenter for jenter i Nepal
I samarbeid med utviklingsorganisasjonen FORUT vil Trondheim kommune bruke midler frigjort ved energisparing i barnehagene til å montere et solcelleanlegg i et krisesenter i Katmandu.

Et solcelleanlegg til senteret vil koste om lag 70 000 norske kroner. Det er planlagt montert høsten 2009, og barnehagene som er med i "Strømsparegrisen" skal skaffe pengene ved at de selv sparer på strømmen i barnehagen. På den måten hjelper vi barn i Norge barn i Nepal gjennom sin egen miljø- og beredtsaksjon!

I januar i år er formannskapet i Trondheim bestemt at engene kommunen sparer ved at barnehagene i prosjektet "Strømsparegrisen i barnehager" skal brukes til å skaffe energi til barn som ikke har like god tilgang til lys og varme som oss. Derfor vil en egen strømforsyning med miljøvennlig energi fra solcellepaneler gjøre driften av krisesenteret mye lettere. Pengene som blir frigjort når barnehagene i Trondheim sparer energi vil betale for et slikt anlegg.

Vår samarbeidspartner
Trondheim kommune samarbeider med utviklingsorganisasjonen FORUT.

FORUTs BARNEAKSJON i Norge gjennomføres i norske barnehager for å samle inn til nå i 2008: Høstens aksjon heter "Omni får nye venner", og handler om barn i Nepal.

Les mer på www.forut.no

Bli med!!
Så langt har strømsparegrisen mottatt påmeldingskjema fra åtte barnehager. Til nå i år har de hullt en gjennomsnittlig reduksjon i energiforbruket på 4,2 %, i kroner slår det ca. 13.800,-. Det betyr at vi nå ha med flere for å klare å nå målet om kr. 70.000 før høsten 2009.

Strømsparegrisen har mottatt påmeldingskjema fra disse barnehagene:

- Brosset barnehage
- Fjellisen barnehage
- Nyborg barnehage
- Ranheim barnehage
- Rørgen barnehage
- Tordenskjold barnehage
- Østmarkneset barnehage
- Romøsla barnehage

Påmeldingskjema og mer informasjon på www.trondheim.kommune.no/stramp

Tor Brekke i Trondheim kommune

Velkommen til www.forut.no

FORUT

nettbutikk

FORUT har over 25 års erfaring fra bistandsarbeid i Asia og Afrika. Når du bruker varer fra FORUT, bidrar du til at vi når fram til enda flere barn gjennom vårt solidaritetsarbeid. Derfor er dette ekstra gode varer. Så enkelt er det.

Du bestiller varene på:

www.forut.no/nettbutikk

eller telefon: 61 18 74 00

Prinsessenett

Solid bærenett i bomull med prinsessemotiv. 31 X 41 cm. PRIS: 65,-

Silkeveske

Denne silkevesken er sydd for FORUT i Nepal og passer godt til både store og små jenter. To lommer med glidelås. Skuldernor. PRIS: 60,-

Miljøvennlig gjenbruksnett

Bærekraftig handlenett som rommer like mye som en plastpose. Produsert i sterkt tekstilmateriale, 80 % bomull, 20 % polyester. PRIS: 30,-

Pennal

med blyanter og stiftmaskin. Produsert i Sri Lanka og Kina. Pennal i kraftig bomullstoff med glidelås. Lengde 20 cm. Stiftmaskin for små stifter og to blyanter medfølger. PRIS: 100,-

Pakke med blyanter

10 stk assortert farge og figurer. Passer fint som "småpremier" eller som en liten overraskelse i barneselskapet? Produsert i Kina. PRIS: 100,-

Toalettmappe m/vaskevott

Toalettmappe i robust bomullstoff med glidelås, sidelomme og liten bærestropp. Produsert i Sri Lanka. Cirka 20 x 9 x 9 cm. Rød, blå, brun og grønn. Hvit vaskevott medfølger. PRIS: 100,-

CD – Sangen om Omis

av og med Geirr Lystrup. 16 sanger med teksthefte.
PRIS: 120,-

CD – Sangen om Vasana

av og med Geirr Lystrup. 16 sanger med teksthefte.
PRIS: 100,-

CD – Sangen om Yebo

av og med Geirr Lystrup. 15 sanger med teksthefte.
PRIS: 100,-

Tøydukke

Solid tøydukke i polyester. Klær 100 % bomull.
Dukken har en liten ryggsekk som kan åpnes.
Høyde 30 cm. Klærne kan tas av. PRIS: 150,-

Forkle

Solid barneforkle i bomull. Fåes i fargene
rødt og blått. PRIS: 65,-

Dragekappe

Tøff dragekappe i svart kunststoff.
PRIS: 90,-

Hengedyr

Morsomme og rare. Henger fra taket i en spiralfjær.
Produsert i Thailand. Velg mellom flamingo, sjiraff
og tusenbein. PRIS: 40,-

FORUT symbolgaver

Våre symbolgaver handler først og fremst om formidling av solidaritet gjennom små bidrag til et stort arbeid i alle FORUTs samarbeidsland. Med symbolgavene kan du gi en enkel oppmerksomhet ved de fleste anledninger, eller en litt større gave. Symbolgavene er en serie ulike gavekort. FORUT kan også formulere spesielle symbolgaver dersom bidraget er over kr 1000,-. Ta i så fall kontakt med markedssjef Ingvar Midthun, ingvar.midthun@forut.no

Bli FORUT-partner før jul!

Vi ser at vår solidaritetsinnsats i Sri Lanka, Nepal, India og Sierra Leone hjelper. Hver dag. Bli en del av innsatsen med 150 kroner i måneden.

Melder du deg som ny FORUT-partner før jul, kan du plukke ut tre produkter fritt valgt fra nettbutikken som vår velkomstgave. Noe av vareutvalget ser du på side 22-23.

Som FORUT-partner får du fire nummer av FORUT-nytt hvert år, og du er med i trekningen av en årlig studietur til et av våre prosjektland.

Bli FORUT-partner i dag!

Ring telefon 99 04 25 64 nå, eller sendt epost til forut@forut.no

Julekortkampanjen 2008

Vi håper mange vil bruke FORUTs julekort også i år! Send din bestilling til FORUT på epost eller telefon (forut@forut.no / 61 18 74 00). I år sender IOGT og FORUT ut julekortene til alle IOGT-medlemmer med en oppfordring om å støtte begge organisasjonene gjennom bruk av julekortene. Vi utfordrer deg til å bruke kortene. Ta kontakt med kampanje- og markedsjef Ingvar Midthun for mer informasjon.

